

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΡΔΙΟ-ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ

Κατευθυντήριες οδηγίες κλινικής πρακτικής της Ευρωπαϊκής Καρδιο- λογικής Εταιρείας για την Καρδιο-ογκολογία

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΕΡΑΜΙΔΑ,

MD, MSC, PHD, FESC, FHFA, FICOS

Πρόεδρος Ομάδας Εργασίας Καρδιο-Ογκολογίας

Εξειδικευμένη στην Καρδιακή Ανεπάρκεια και στην
Καρδιο-ογκολογία

Η καρδιο-ογκολογία είναι ένας τα-
χέως αναπτυσσόμενος τομέας της
Καρδιολογίας που «γεννήθηκε»
από την επιτακτική ανάγκη αντιμε-
τώπισης των καρδιοτοξικών επιπλοκών των
ανθρακυκλινών και της ακτινοθεραπείας
στην αρχή και πολλών άλλων αντινεοπλα-
σματικών θεραπειών στη συνέχεια.

Η καρδιακή ανεπάρκεια ήταν η πρώτη
καρδιοτοξικότητα που διαπιστώθηκε, είναι η
περισσότερο μελετημένη και αναμφίβολα επι-
βαρύνει πολύ τη συνολική πρόγνωση των ογκο-
λογικών ασθενών. Για το λόγο αυτό,
στόχος πλέον της καρδιο-ογκολογίας δεν
είναι μόνο η αντιμετώπιση των πιθανών καρ-
διοτοξικών επιπλοκών, αλλά και η πρόληψή
τους ώστε οι ασθενείς που δίνουν μάχη με
τον καρκίνο, να μην καταλήξουν από καρ-
διαγγειακές νόσους.

Χάρη στις αλματώδεις εξελίξεις στο χώρο
της ογκολογίας που περιλαμβάνουν την προ-
σθήκη πολλών νέων φαρμάκων στη θερα-
πευτική μας φαρέτρα και οδηγούν σε
θεαματική βελτίωση της επιβίωσης σε πολ-
λούς τύπους νεοπλασιών, ο αριθμός των ογκο-
λογικών ασθενών που επιβιώνουν πέραν
του έτους από τον καρκίνο αυξάνεται εκθε-
τικά. Σε αυτούς τους ασθενείς, η δεύτερη
αιτία θανάτου μετά τον καρκίνο, είναι τα καρ-
διαγγειακά νοσήματα.

Η Ευρωπαϊκή Καρδιολογική Εταιρεία,
έχοντας αναγνωρίσει τον καρδιαγγειακό κίν-
δυνο που διατρέχουν οι ογκολογικοί ασθε-
νείς, αλλά και την σημαντική του προγνωστική
αξία, ανέθεσε σε μία ομάδα γιατρών, νοση-
λευτών και ασθενών να γράψουν ένα κείμενο
που να περιλαμβάνει όλα όσα πρέπει να γνω-
ρίζουν οι ασθενείς με καρκίνο, οι οικογένειές
τους και όσοι τους φροντίζουν, για την πιθανή
επίδραση των αντινεοπλασματικών θερα-
πειών στο καρδιαγγειακό τους σύστημα. Στό-
χος αυτού του κειμένου είναι να ενημερώσει
και να προετοιμάσει τον ασθενή με καρκίνο
και το υποστηρικτικό του περιβάλλον για τις

Επικοινωνία

Καλλιόπη Κεραμιδά

Καρδιολόγος

E-mail: keramidakalliopi@hotmail.com

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΡΔΙΟ-ΟΓΚΟΛΟΓΙΑΣ

Κατευθυντήριες οδηγίες κλινικής πρακτικής της Ευρωπαϊκής Καρδιολογικής Εταιρείας για την Καρδιο-ογκολογία:

Τι χρειάζεται να γνωρίζουν οι ασθενείς

καρδιοτοξικές επιπλοκές που μπορεί να εμφανίσει, να αυξήσει την εγρήγορσή του, να τον καθιστάσει ότι αυτές μπορεί να προληφθούν ή/και να αντιμετωπιστούν και να τον ευαισθητοποιήσει στα πρώιμα σημεία ή συμπτώματα που μπορεί να εμφανίσει ώστε να αναζητήσει έγκαιρα βοήθεια.

Πέραν της καρδιακής ανεπάρκειας, οι ασθενείς με καρκίνο μπορεί να εμφανίσουν αρρυθμίες, υπέρταση, βλάβη των βαλβίδων, οξεία στεφανιαία επεισόδια και μυοκαρδίτιδα μεταξύ άλλων, οντότητες που συνοδεύονται από ειδική κλινική εικόνα.

Στις οδηγίες αυτές καθίσταται σαφές ότι η φροντίδα και η παρακολούθηση των ασθενών στη διάρκεια της θεραπείας τους για τον καρκίνο, αλλά και μετά από αυτήν, πρέπει να γίνεται από μία ομάδα ειδικών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο καρδιολόγος. Το συγκεκριμένο κείμενο βασίζεται στις πρόσφατες κατευθυντήριες οδηγίες για την Καρδιο-ογκολογία της Ευρωπαϊκής Καρδιολογικής Εταιρείας και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καρδιο-Ογκολογίας σε συνεργασία με

την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Αιματολογίας, την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ακτινοθεραπείας και τη Διεθνή Εταιρεία Καρδιο-ογκολογίας, που εκδόθηκαν το 2022.

Η Ομάδα Εργασίας Καρδιο-Ογκολογίας της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας έχοντας αυξημένη ευαισθησία και υψηλό αίσθημα ευθύνης απέναντι στους καρδιο-ογκολογικούς ασθενείς, προχώρησαν στη μετάφραση του συγκεκριμένου κειμένου, ώστε να μπορεί να γίνει ευκολότερα αντιληπτό από όλους τους Έλληνες ασθενείς με καρκίνο. Επιπλέον, με τη συνδρομή της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας, το κείμενο αυτό τυπώθηκε σε φυλλάδια σύντομα, εύληπτα και φιλικά προς τον ασθενή, τα οποία διανέμονται στα ογκολογικά και στα καρδιο-ογκολογικά ιατρεία για την ευκολότερη, ευρύτερη και πιο αποτελεσματική ενημέρωση και εκπαίδευση των ασθενών και των οικογενειών τους.

Με τον τρόπο αυτό, το έργο των ογκολόγων και των καρδιολόγων διευκολύνεται, καθώς οι ασθενείς θα μπορούν να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις που αφορούν την καρδιοτοξικότητα, ώστε να συμμετέχουν πιο υπεύθυνα όχι μόνο στη λήψη αποφάσεων για τη θεραπεία τους, αλλά και στην παρακολούθησή τους στο πολυετές ταξίδι που αρχίζει με τη διάγνωση μιας νεοπλασίας.

Η Ομάδα Εργασίας Καρδιο-Ογκολογίας και η Ελληνική Καρδιολογική Εταιρεία διαθέτουν τα φυλλάδια αυτά δωρεάν στους συναδέλφους που αντιμετωπίζουν ογκολογικούς ασθενείς, με στόχο την προάσπιση της υγείας του καρδιαγγειακού συστήματος και τη βελτίωση της πρόγνωσης και της ποιότητας ζωής των ασθενών αυτών.

<https://www.hcs.gr/wp-content/uploads/2024/10/16SELIDO-A5.pdf>